

OVÇU VƏ DURNA

(Nəvəm Miray yatmayanda qoşduğum nağıl - layla)

İsaxan İsaxanlı

Biri var idi, biri yox idi, bir ovçu var idi. Bu ovçu yaman insafsız idi, gözüne nə görünürdü, onu vurmali idi. Hansı gün bir şey ovlamasa, o günü heç kefi olmazdı.

Payızın ilk günləri idi. Ovçu özünü bir az yaxşı hiss etmədiyi üçün həmin gün ova getməmişdi. Amma səhər tezdən tüfəngini götürüb həyəətə çıxdı, o tərəf bu tərəfə göz gəzdirdi – ovlamaq üçün bir quş axtarırdı. Birdən göydən maraqlı bir səs gəldi. Ovçu başını qaldıranda qaqqıldaşa-qaqqıldaşa uçan bir durna qatarı gördü. Ovçu çox sevindi. Tez tüfəngini göyə qaldırıb lap qabaqda gedən durnanı nişan aldı. Bu zaman ovçunun arvadı bunu gördü və ərinin üstünə qışqırdı: "Sən nə edirsən, heç durnanı da vurmaq olar?" Bu səsdən ovçunun əli titrədi və açılan güllə qabaqdakı durnaya deyil, lap sonuncu durnaya dəydi. Durna düz ovçunun qabağına düşdü.

Göydəki durnalar güllə səsindən diksindilər və bir anlığa havada qanad saxladılar. Sonra gənc durnanı xilas etmək üçün aşağıya tərəf uçmağa başladılar. Bunu görəndə ovçu tüfəngini göyə sarı qaldıraraq bir-neçə atəş açdı. Durnalar qorxdular və uçub getdilər.

Ovçu vurduğu durnaya yaxınlaşdı. Bu, gənc bir durna idi. Güllə durnanın qanadından dəymişdi. O yaralı idi və uça bilmirdi. Ovçu tez bıçağını götürüb durnanın başını kəsmək istədi. Bu zaman durna dərinədən bir ah çəkdi, insan kimi dil açıb dedi: "Biz sevgilimlə ilk dəfə idi ki, durna qatarına qoşulmuşduq, uzaq ölkədəki qohumlarımızın yanına gedirdik. İndi sən məni öldürürsən, mən bundan sonra bir də heç vaxt sevgilimi görməyəcəm". Durna bunu deyib, ağlamağa başladı. Ovçu neçə illər idi ki, ovçuluq edirdi, amma heç vaxt görməmişdi ki, durna insan kimi danışsın. Durnanın sözlərindən və ağlamağından ovçunun ürəyinə insaf gəldi, durnanın başını kəsmədi. Bu zaman ovçunun arvadı əlində bir az su, spirt, yod və bint gətirdi. Onlar birlikdə durnanın yarasını yuyub təmizlədilər, sarıyıb evə apardılar.

O gündən ovçu və arvadı durnaya yaxşı-yaxşı qulluq etməyə başladılar. Onun üçün yaxşı, rahat bir dam da düzəltdilər. Durnanın yarası yavaş-yavaş sağalırdı. Nəhayət bir müddət keçdi və durna tam sağaldı. Ovçu onun yanına gəlib dedi: "Yaran tam sağaldı, sən artıq azadsan, uçub gedə bilərsən". Lakin durna haraya gedəcəyini bilmirdi, axı o ilk dəfə idi ki, durna qatarına qoşulmuşdu. Durna dedi: "Mən yolu tanımıram, hara gedəcəyimi də bilmirəm, mənə kömək edin". Ovçu və arvadı çox sevindilər: "Onda sən bizimlə birlikdə qal, sizin durnalar geri qayıdanda onlara qoşularsan". Durna bundan çox sevindi və onlar birlikdə yaşamağa başladılar.

Aylar keçdi. Durnaların geriye köç zamanı gəldi. Ovçu, arvadı və durna hər gün göylərə baxır, durna qatarını gözləyirdilər.

Bir gün səhər tezdən ovçu həyəətə çıxanda gözlərinə inanmadı. Həyəət durnalarla dolu idi. Bu, həmin durnalar idi. Onlar ovçunu görəndə qorxdular, uçub getmək istədilər. Amma ovçu xoş bir səslə dedi: "Məndən qorxmayın. Mən o gündən bəri heç bir durnaya güllə atmuram. Sizin durna da sağ-salamat burdadır, gəlin göstərim". Bunu deyəndə durnalar qanad saxladılar, uçub getmədilər. Bu zaman ovçunun arvadı da gəldi. Onlar birlikdə durnanın yaşadığı dama yaxınlaşdılar. Qapını açdılar. Durna eşiyə çıxanda öz doğma durnalarını gördü. Hamısı çox sevindi, bir-biri ilə qucaqlaşib öpüşdülər.

Gənc durna həyəcanla ora-bura baxır, gözləri ilə öz sevgilisini axtarırdı. Bunu görəndə durnaların başçısı şux bir səslə dedi: "Gör bir burda daha kim var?" Bu zaman damın dəhlizindən Miraya (Miray – nəvənin adıdır) oxşayan uzun boylu, gözəl bir durna çıxdı. Bu, gənc durnanın sevgilisi idi. Onlar qucaqlaşib öpüşdülər. Bu mənzərəni görəndə ovçu və arvadı da sevincdən ağlayaraq, bir-birinə sarıldılar.

Hamının kefi yerinə gəldi, durnalar yenidən havaya qalxdılar, öz ölkələrinə tərəf üz tutdular. Bir az uçmuşdular ki, iki durna qatardan ayrılıb aşağı endi, ovçunun evinin üstündə bir neçə dəfə dövrə vurdular. Bunlar sevgili durnalar idi. Onların qaqqıltısına ovçu və arvadı eşiyə çıxdılar. Durnalar onların yanına gəlib, hərəsi birinin çiyinə qondu. Sonra öpüşüb ayrıldılar.

Bundan sonra hər il həmin durna qatarı bu yerlərdən keçəndə iki durna qanad saxlayar, aşağı enər, ovçu və onun arvadı ilə görüşərdilər...